

Szobor Leninnek

A hőmezővásárnai tanács végrehajtó bizottsága elfogadta Szabó Iván szobrászművésznél és Borvendég Béla építésmérnöknek a városban felállításra kerülő új Lenin-szoborral kapcsolatos terveit.

A műalkotást Lenin születésének 100. évfordulójára, 1970. április 22-én a Beloiannisz téren avatják fel.

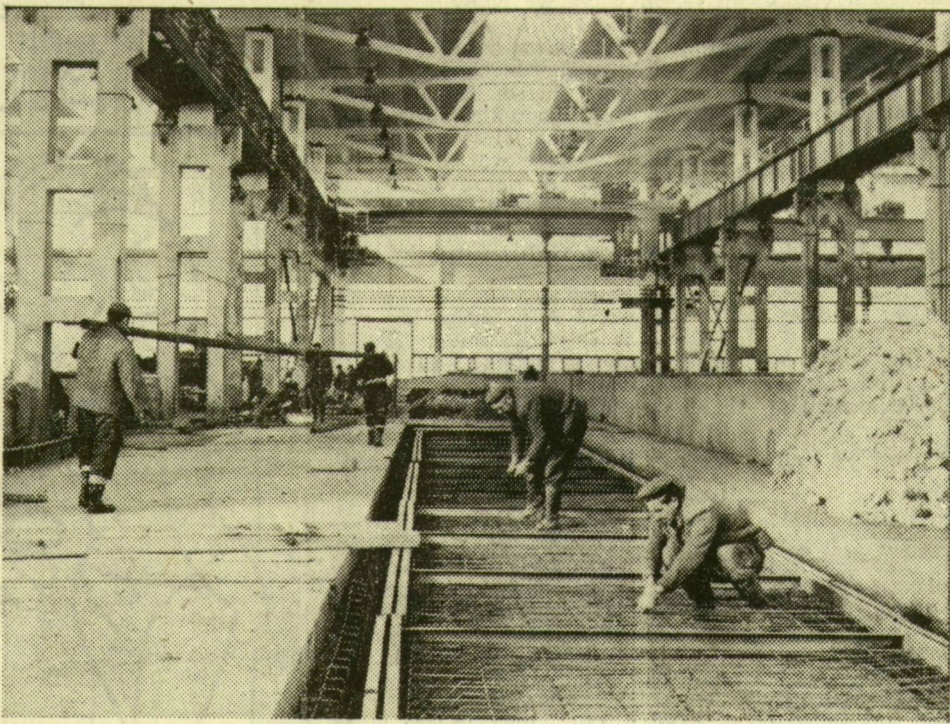
Szélesedő vérado mozgalom

Tovább szélesedett az elmúlt évben az önkéntes vérado mozgalom. A közelmúltban lezajlott sajnálatos szerencsétlenségek, balesetek alkalmával is újból bebizonyosodott az életmentő vér jelentősége. A vérado állomásokon a legkülönbözőbb vércsoportokból bőszegesen állt rendelkezésre az ilyenkor nélkülözhetetlen friss vér és ennek nem kis része volt abban, hogy például a vasúti szerencsétlenségnek mind a 37 súlyos sérültjét meg tudták menteni.

Az emberi vér körülbelül 21 napig tartható friss állapotban, éppen ezért ma már a vérado bizonyos hányada nem előre meghatározott időnként ad vért, hanem arra kötelezi magát, hogy szükség esetén telefonhívásra haladéktalanul felkeresi a megjelölt vérado állomást. A friss vérellátás nagy egészségügyi fontossága teszi jelentőssé a Vöröskereszt kezdeményezését, hogy a dolgozók nem kollektíve egy alkalommal, hanem csoportokba osztva az év különböző időszakaiban adnak vért.

Az életmentő vérré az év minden napján szükség van. Az eddigi eredmények nagyon biztatóak.

Szerelik az épületelem-gyárat

MTI foto — Bajkór József felvétele

A Beton- és Vasbetonipari Művek most épülő szolnoki épületelem gyárában már a gépi berendezéseket szerelik. Az idén már megkezdődik a különböző betonárak, mozaiklapok és betonsövények gyártása. Képünkön: épül a vázszerkezetgyártó csarnok

Kormányhatározat az építkezésekkel kapcsolatos szanálásról

Új kormányhatározat szabályozza a lakásépítésre kijelölt területeken lebontandó és nem lakás jellegű létesítmények szanálásánál követendő eljárást. Eddig a lakásberuházási költségekből kellett fedezni az építési területől eltávolított régi létesítmények áttelepítésének minden költségét, még azokat a kiadásokat is, amelyeket nem az átköltöztetés tett szükségessé, s az elavultság vagy korszerűtlenség miatt egyébként is esedékesek lettek volna.

A kormányhatározat célja, hogy a lakásépítkezések fokozottab támogatása érdekében megszüntesse az indokolatlan szanálási többletkiadásokat.

A rendelkezés szerint elsősorban azt kell vizsgálni,

hogy az építési területen lebontandó létesítmény helyett szükséges-e másutt újat építeni, vagy lehet-e más módon pótolni az épületben eddig végzett tevékenységet. Ha vállalati vagy szövetkezeti részleg és telephely megszüntetése szükséges, akkor az érintett maga határozza meg, kíván-e újat létesíteni, az új épület késelelem nélküli megvalósításáról az áttelepülőnek kell gondoskodnia. A tanácsok kötelesek az áttelepítést elrendelő határozatot a terület rendeltetésszerű felhasználásánál négy-öt évvel előbb, az 1971-ig megkezdődő lakásépítkezések céljára kijelölt területekre vonatkozóan pedig még az idén elküldeni az érintetteknek.

Az áttelepülés miatt szükséges új létesítmény költségei most már

megoszlanak a lakásberuházó és az áttelepülő között.

A lakásberuházót nem terhelik azok a kiadások, amelyek az érvényes hatósági előírások, jogszabályok és szerződéses kötelezettségek miatt már korábban esedékesek voltak és egyébként is az áttelepülő érintik. A lakásberuházó viseli azonban az átköltöztetés és a bontás költségeit, pénzbeni kártalanítás esetén kifizeti a szanálendő létesítmény értékét, a földrészlet-kezelői jog megszerzésének költségeit, vagy alacsonyabb értékű csereingatlan esetében az értékkülönbséget. Pénzbeni kártalanításakor a különbözetet az áttelepülőnek saját fejlesztési alapjából kell fedeznie, de mód van arra is, hogy kellő fedezet híján bankhitelt kapjon. Az áttelepítést elrendelő tanácsi határozatban

elegendő időt kell biztosítani

az új létesítmény felépítésére. Meg kell jelölni továbbá a kiürített szanálendő létesítmény átadásának határidejét, s ha az áttelepülő saját hibájából késik az átadással, akkor progresszív telekhasználati díj fizetésére kötelezhető. A nem állami

tulajdonban levő ingatlanok tulajdonjogának megszerzése esetén a polgári jog, illetve

a kisajátítással kapcsolatos kártalanítási szabályokat kell alkalmazni.

A határozatban, amely 1969. január 1-én lépett érvénybe, a kormány felhívta az illetékes minisztériumok, intézmények, szervek vezetőit, hogy a határozat előírásainak érvényre juttatása érdekében gondoskodjanak az érintett korábbi jogszabályok módosításáról, vagy egyéb szükséges rendelkezések kiadásáról. A kormány felszólította a tanácsok végrehajtó bizottságait, hogy

mérjék fel a lakásépítkezésekkel kapcsolatos szanálási igényeket,

készítsenek programot az ütemezésről és tájékoztassák az érdekelteket a szanálási tervekről.

Egy gimnazista sóhaja

A téli szünet után, tegnap mentek iskolába a gyerekek. Megkapták a félévi bizonyítványokat. Örömmel, vagy fejszóvaló gondokkal, bosszúságokkal terhesen telt el ez a nap. Sok helyen megtörténtek a nagy fogadkozások, ott ahol erre szükség volt; a második félévben majd jobban megy. De a dicsérrel jutalmazott gyerek esetében is elhangzott; csak így tovább, ne romoljon a második félévben sem a tanulmányi eredmény. Különös figyelmet a gimnáziumoknál és a szakközépiskoláknál a második-negyedik osztályosok bizonyítványa keltett, mert ezek az eredmények már a végzés pontszámaiban is szerepet játszanak, és az egyetemi felvételeknél az egyik alapot jelentik az érettségi eredményekkel együttesen.

Az iskolák hangulata bizakodó, mert az osztályzatok általában jók, kifejezik azt a tudást, amit az egyes tanulócsoportok képviselnek. Ebben szerepe van annak a törekedésnek, amely új tanterveket, tankönyveket produkált; az oktatás korszerűsítésének egészséges hatása most már a javuló, jó eredményekben is kifejezést nyert. Ide tartozó vonás, hogy pedagógiai, didaktikai munkánk is sokat javult, s előnyös, hogy az alsóbb tagozatokban csökkent a tanulócsoportok létszáma. De még mindig zsúfolt az iskolai munka. Az anyagmennyiség és a rendelkezésre álló idő nincs szinkronban. Ezért egy eléggé „hajszás” félév következik, hogy az éves anyagot a lehető legjobban elsajátítsák.

S ilyenkor sóhajt föl a téli vakáció ízet hordozó gimnazista diák, hogy „de jó lenne, ha nálunk is már ötnapos munkahétben dolgoznánk”. Pedig nem sikerült még olyan mérvű csökkenést megteremteni, ami kényelmesebbé, egészségesebbé teheti az iskolai, különösen a középiskolai munkát.

A sóhaj aktualitása ugyan nincs meg, de a kérdés társadalmi méreteiben napirenden van és marad. Természetesen azzal együtt, hogy kedvező megoldás nem következik be iskoláinkban, a jövő tanévre sem. Érdekes összevetésre ingerel a sürgető idő is: a fizikai és szellemi munkakörökben szaporodik azoknak a száma, akik öt nap alatt (42—44 órában) végzik el a hatnapi feladatot. Az idén már több mint egymillió ember kerül olyan munkafeltételek közé, hogy csökken a heti munkaideje. Milyen módon lehet megoldani majd a gimnazista sóhaja nélkül is az ötnapos iskolai heteket? Ez a téma előbb-utóbb gyakorlati igénnyel válik időszerűvé.

Egyik-másik országban az ötnapos munkahét alatt az ötnapos iskolai hét is értendő. Fölmerül a kérdés, hogy a mostani már elég zsúfolt tananyag és tanterv alapján lehet-e nálunk egyáltalán még csak kísérleteket is tenni az iskolai munkaidő módosítását is. Ez viszont tantervi, tananyagbeli, pedagógiai, és didaktikai módosítások nélkül nemigen képzelhető el.

De a felnőtt társadalom munkaidő-beosztásának alakulása nem hagyja — és nem is hagyhatja — érintetlenül az iskolai munkaidőt sem. Ez pedig a jelenlegi mennyiségi tényezők fenntartásával nagyobb anyagsűrítéssel, nemigen oldható meg. Igaz, hogy a gimnazista sóhaja ma még mint realitás nincs napirenden, de ha ilyen ütemben halad az ötnapos munkahetek bevezetése az iparban, kereskedelemben, államigazgatásban stb., akkor ez a folyamat időszerűvé teszi — előbb utóbb — az iskolai munkaidő módosítását is. Ez viszont tantervi, tananyagbeli, pedagógiai, és didaktikai módosítások nélkül nemigen képzelhető el.

Nem is lehet ezt a témát csak iskolaügyként kezelni. Ez a szabadidő felhasználásának, eltöltésének megszervezésével, az ételmezés jobb megoldásával, az üzemi és iskolai napközök működésének korrigálásával és még sok egyébvel összefügg. Ehhez kell alkalmazkodnia a kiskereskedelemnek, közlekedésnek, a közszolgáltatást végző vállalatoknak, üzleteknek, stb. Ha egy kicsit jobban a kívánság mögé nézünk, akkor látszik meg, milyen nagyot tud sóhajtani egy gimnazista is.

A szocialista társadalmi rend törekvése vált ki ilyen egészséges sóhajokat a gondolkozó és tájékozódó középiskolásokban is, különösen a szünet utáni első tanítási napon. Voltaképpen érdekes korprobléma, amelyekben az igények rendszerint előbb járnak, mint a lehetőségek. De az is biztos, hogy az igényeket és a lehetőségeket nekünk kell majd összhangba hozni. Ez viszont nem sóhajtsókkal és kívánságokkal történik, hanem azoknak a feltételeknek a megteremtésével, amelyek alkalmazás teszik tanügyi rendszerünket arra, hogy megváltozott munkaidőben a legkorszerűbb módszerekkel megtanítottassák mindazt, amire szüksége van az általános és középiskolásoknak.

L. G.

Múzeum is, képtár is

Elmondták már véleményüket a Múzeum munkatársai is. Sajnálnak a Tisza élővilága című kiállítást lebontani. Talán igazuk is van: hatalmas munka fekszik benne, s mely város lehetne hivatottabb a Tisza titkait a néző elé tárni, mint éppen Szeged. Akárcs László ugyanis ezt szorgalmazta lapunk december 31-i számában — a képzőművészeti tárlatok javára. De én úgy gondolom, az ötlet, hogy a Múzeum rangos épületében üssön tananyagát a szegedi képzőművészeti, nagyon is életrevaló, legfeljebb a konkrét javaslaton kell vitatkozni. Mert, hogy van Szegeden képtár — igaz. De milyen? Inkább alkalmas árubemutatónak, mint képzőművészeti selegemlének. Nem jogtalan tehát, s nem is elhamarkodott a festők törekvése a Kultúrpalotába.

Számokat idéztek válaszcikkünkben a muzeológusok. Hogy közel 66 ezer látogatója volt az idén a múzeum kiállításának s 30 ezernyi a kupolacsarnok kiállításainak. A képtárban tavaly 38 ezer néző fordult meg. De hiszen ezek a számok bizonyítéknak igen gyengék. Ezek éppen a látogatottság elégtelensége mellett beszélnek. Így talán

meg is kontrázzák az egyes kiállítások hosszú-hosszú fenntartásának gondolatát. Szeged lakosságát most 125 ezerre becsülik. De a látogatók nagyobb részét az idegenforgalom adja. Miért nem jár ez a 125 ezernyi ember a múzeumba? Mert már volt tavaly, azelőtt, öt éve... és újat nemigen ígérnek neki.

Nem ez viszont most a téma. A múzeumi elzárkózás inkább objektív okokból ered. Így is teljes már ott a zsúfoltság. De még így sem „gazdaságos” a szemlélet, hiszen meggyőződés, hogy a Múzeumban nőne a tárlatlátogatók tavalyi 38 ezres serege, s ennek a közönségnek jó része ott egyúttal már a többi termekbe is bemerészkedne.

A megoldást egyik cikk sem vázolta fel teljességében. Pedig ki lehet, sőt ki kell mondani: ez a fajta vita csak addig élhet vagy dagadhat, amíg a Kultúrpalota egésze nem lehet a múzeumé. Ehhez viszont a Somogyi Könyvtárnak kellene modern, új otthon. Hallottunk már elképzeléseket, terveket. Bár mielőbb tanúi lehetnének majd a megvalósulásnak is.

Sz. S. I.

Az Agrártudományi Egyesület megyei szervezetének ülése

Tegnap délelőtt Szegeden ünnepi ülést tartott a Magyar Agrártudományi Egyesület Csongrád megyei szervezete. A meghívott szakemberek, vendégek között üdvözlhetők Romány Pált, az MSZMP KB osztályvezető-helyettesét, Szabó Sándort, a megyei pártbizottság osztályvezetőjét, dr. Szűcs Kálmánt, az Élelmezési és Mezőgazdasági Minisztérium főosztályvezetőjét, György Károlyt, az Agrártudományi Egyesület főtitkárát és dr. Paczuk Istvánt, a megyei tanács vb elnökhelyettesét is.

Romány Pál előadásában „A reform első éve a mezőgazdaságban” címmel kitért arra, hogy az 1968-as esztendőben az országban s közte Csongrád megyében a termelőszövetkezetek mennyit erősödtek, milyen eredményeket értek el.

Oktatási „menetrend“

Véget ért a téli szünidő, szerdán ismét benépesültek az iskolák: megkezdődött a második félév. Az oktatási év hátralévő részének „menetrendje” a következőképpen alakul: három hónapon át folytatódik az oktató-nevelő munka, majd április 1-től 13-ig tavaszi szünet lesz, a középiskolák negyedikes, érettségi előtt álló diákjai részére a tanítás május 8-án fejeződik be. Május 12 és 19 között kerül sor az érettségi dolgozatok megírására. Az általános iskolák valamennyi osztályában, továbbá a középiskolák 1., 2. és 3. évfolyamain június 7-én zárul a tanév.

CSÜTÖRTÖK,
1969. JANUÁR 9.

DEL-MAGYARORSZAG 3